

Αιτιολόγηση 4^{ης} Αναθεώρησης ΕΠ Ήπειρος 2014-2020

Το πλαίσιο για την αναθεώρηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) αποτυπώνεται στο αρθ. 30 του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων (ΚΚΔ) (Κανονισμός 1303/2013), όπου στην περίπτωση που εκτιμηθεί ότι κάποιες από τις παρακάτω συνθήκες επηρεάζουν τη λογική της παρέμβασης ενός Προγράμματος, θα πρέπει να γίνουν οι απαραίτητες προσαρμογές και τροποποιήσεις σε αυτό. Οι συνθήκες αυτές αφορούν:

- Σημαντικές κοινωνικο-οικονομικές αλλαγές από την περίοδο σχεδιασμού, έγκρισης και έναρξης του προγράμματος
- Δυσκολίες και καθυστερήσεις στην υλοποίηση
- Σημαντική απόκλιση από τους στόχους που έχουν τεθεί και
- Διαφοροποίηση στις εθνικές και ενδεχομένως στις κοινοτικές προτεραιότητες.

Το 2020 η πανδημία δημιούργησε πρόσθετα νέα δεδομένα που απαιτούν την προσαρμογή των συγχρηματοδοτούμενων ΕΠ. Για την αποτελεσματική ανταπόκριση των ΕΔΕΤ στην κρίση, οι κανονισμοί του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 1301/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 τροποποιήθηκαν από τους κανονισμούς (ΕΕ) 2020/4601 και 2020/5582, στις 30/03/2020 και 23/04/2020 αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τις «Οδηγίες για την Αναθεώρηση των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 στο έτος 2020» 56390/3-6-2020 της Εθνικής Αρχής Συντονισμού ΕΣΠΑ (ΕΑΣ) του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η αναθεώρηση των ΕΠ του 2020, θα ολοκληρωθεί σε δύο φάσεις. Η πρώτη φάση θα λάβει χώρα τον Ιούνιο του 2020 και θα περιλαμβάνει αποκλειστικά τροποποιήσεις των χρηματοδοτικών πινάκων κατά το μέρος που αφορά την προβλεπόμενη μετακίνηση πόρων από ΕΠ σε ΕΠ. Η δεύτερη φάση που θα λάβει χώρα τον Σεπτέμβριο του 2020 θα είναι πλήρης και θα εξεταστούν οι αλλαγές στη στρατηγική και τη λογική της παρέμβασης των Προγραμμάτων, οι ειδικές κατευθύνσεις για θέματα στρατηγικών εντός των Ταμείων, θέματα τροποποίησης δεικτών κα, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα της 2^{ης} Αξιολόγησης Εφαρμογής των ΕΠ.

Για την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης της πανδημίας προωθήθηκε στη χώρα ένα μεγάλο πλέγμα δράσεων, υγειονομικής και κοινωνικοοικονομικής στόχευσης και σημασίας, μέρος του οποίου δύναται και θα πρέπει να καλυφθεί από συγχρηματοδοτούμενους πόρους.

Υπενθυμίζονται κάποιες βασικές σχετικές δράσεις:

- Πακέτο δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων συνολικού ύψους στην πρώτη φάση, μεγαλύτερου των 3 δισ. Ευρώ, το οποίο αφορά στην παροχή εγγυήσεων, στην επιδότηση επιτοκίου και σε επιστρεπτέα προκαταβολή σε ΚΑΔ που επλήγησαν από την οικονομική κρίση της πανδημίας.
- Σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας, προμήθειες αναγκαίου υγειονομικού εξοπλισμού και πρόσληψη νοσηλευτικού προσωπικού και γιατρών.
- Δράσεις οικονομικής ενίσχυσης αυτοαπασχολούμενων και μικρών εταιρειών μέχρι 20 εργαζόμενων, συνολικού ύψους περίπου 0,4 δισ. Ευρώ στην παρούσα φάση.

Το πλέγμα των οριζόντιων αυτών δράσεων καλύπτει το σύνολο της επικράτειας και αντιμετωπίζει σε μεγάλο βαθμό το σύνολο των κλάδων και τομέων πολιτικής που έχουν πληγεί από την πανδημία και είναι αναγκαίο να καλυφθεί στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό από το ΕΣΠΑ.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΑΣ προτείνει την μεταφορά 33.257.216€ (Ενωσιακής Στήριξης - ΕΤΠΑ), 41.571.519€ Δημόσιας Δαπάνης από το ΕΠ Ήπειρος στο ΕΠ Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας σε επίπεδο ΕΣΠΑ η οποία διέπεται από την λογική πλήρους

εκμετάλλευσης της ευελιξίας που επιτρέπει ο κανονισμός για τη μεταφορά πόρων μεταξύ ΕΠ και Ταμείων με όριο τις κατανομές του έτους 2020.

Η τροποποίηση του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 πραγματοποιείται αποκλειστικά για τη μεταφορά πόρων στο ΕΠΑΝΕΚ για την αντιμετώπιση της έξαρσης της νόσου COVID-19, η οποία προκάλεσε σημαντικό κλυδωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο- και εξαιρείται από την εφαρμογή της Οδηγίας για τη ΣΠΕ. Αυτό αιτιολογείται με βάση το άρθρο 3 της Οδηγίας για τη ΣΠΕ (ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/5.9.2006 (Β' 1225) ΚΥΑ για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ) το οποίο καλύπτει τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Με βάση τη διάταξη αυτή, τα σχέδια και τα προγράμματα που έχουν ως μόνο σκοπό να εξυπηρετούν «πολιτική κατάσταση έκτακτης ανάγκης» δεν υπόκεινται στην οδηγία για τη ΣΠΕ και δεν απαιτείται να αποσταλεί σχετικό ερώτημα στην ΔΙΠΑ του ΥΠΕΝ. Με βάση την ερμηνεία που δόθηκε από την 41η ΕΓΕΣΙΦ, η πανδημία του COVID-19 και τα μέτρα για την αντιμετώπιση της κρίσης που δημιουργεί αυτή εμπίπτουν στην κατηγορία της «πολιτικής κατάστασης έκτακτης ανάγκης». Συνεπώς, ισχύει η 145736/27-1-2015 ΚΥΑ (ΑΔΑ: 6ΘΣΚ0-Φ0Ι) με την οποία εγκρίθηκε η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ήπειρος 2014-2020, που εξακολουθεί να ισχύει όπως επιβεβαιώθηκε με την επιστολή μη αναγκαιότητας νέου περιβαλλοντικού προελέγχου (ΑΠ ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/104746/6495/15-11-2019) κατά την προηγούμενη αναθεώρηση του ΕΠ. Σε περίπτωση επόμενης τροποποίησης του ΕΠ σε μεταγενέστερο στάδιο και αφού έχει ολοκληρωθεί η κρίση του COVID-19, θα εξετασθεί εκ νέου η απαίτηση ή μη σε διαδικασία ΣΠΕ.

Περιγραφή των προτεινόμενων τροποποιήσεων

Σε συνέχεια προαναφερόμενου εγγράφου της ΕΑΣ, συντάχθηκε κείμενο με την πρώτη φάση της πρότασης τροποποίησης του ΕΠ Ήπειρος 2014-2020. Οι βασικές αλλαγές συνοψίζονται στα κάτωθι:

- Μεταφορά του ποσού των 41.571.519€ από το ΕΠ Ήπειρος 2014-2020 στο ΕΠ Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία 2014-2020 για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης της πανδημίας.

Αποτύπωση των αναμενόμενων επιπτώσεων των τροποποιήσεων στους ειδικούς στόχους και στους δείκτες των Αξόνων Προτεραιότητας

Οι τροποποιήσεις που προτείνονται αφορούν:

Άξονας 2 «Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος ανάπτυξη»

Επενδυτική Προτεραιότητα	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τροποποίηση	Προτεινόμενος Προϋπολογισμός
4c	12.000.000		12.000.000
4e	13.246.289		13.246.289
5b	17.896.094	-7.000.000	10.896.094
6b	60.550.000	-12.000.000	48.550.000
6c	15.000.000	-2.500.000	12.500.000
6d	1.500.000	-1.000.000	500.000
6e	12.029.169	-4.500.000	7.529.169
Σύνολο	132.221.552	-27.000.000	105.221.552

- Μείωση του προϋπολογισμού των ΕπΠρ 5b, 6b, 6c, 6d, 6e σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα και συνολικά του Άξονα κατά 27εκ€ (ποσά σε δημόσια δαπάνη). Η προτεινόμενη κατανομή της

μείωσης για κάθε Επενδυτική Προτεραιότητα βασίζεται στην ωριμότητα των προτάσεων που υποβλήθηκαν αλλά και στην επιλεξιμότητα δράσεων στην Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

- Αναλογική με την μείωση του π/υ της ΕπΠρ μείωση των τιμών των δεικτών εκροής:
 - ΕπΠρ 5b: CO20 «Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων: Πληθυσμός που ωφελείται από αντιπλημμυρικά μέτρα». Μείωση κατά 7.000.000€/17.896.094€ = 39,1% από 80.000 σε 48.720 άτομα.
 - ΕπΠρ 5b: 08711 «Έκταση προστατευόμενης περιοχής από έργα αντιπλημμυρικής προστασίας». Μείωση κατά 7.000.000€/17.896.094€ = 39,1% από 89.000 σε 54.200 στρέμματα.
 - ΕπΠρ 6b: CO19 «Επεξεργασία λυμάτων: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων». Μείωση κατά 12.000.000€/54.107.271€ (από τα 60.550.000€ της ΕπΠρ τα 54.107.271 αφορούν την Επεξεργασία υγρών λυμάτων) = 22,2% από 57.125 σε 44.443 άτομα.
 - ΕπΠρ 6c: CO09 «Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών». Μείωση κατά 2.500.000€/15.000.000€ = 16,7% από 10.000 σε 8.330 άτομα.
 - ΕπΠρ 6d: CO23 «Επιφάνεια οικοτόπων που ενισχύονται με στόχο να αποκτήσουν καλύτερο καθεστώς διατήρησης». Μείωση κατά 1.000.000€/1.500.000€ = 66,7% από 92.000 σε 30.636 εκτάρια.
 - ΕπΠρ 6e: CO38 «Αστική ανάπτυξη: Δημιουργία ή ανάπλαση υπαίθριων χώρων σε αστικές περιοχές». Μείωση κατά 4.500.000€/12.029.169€ = 37,4% από 59.860 σε 37.472 μ².
- Αναλογική με την μείωση του π/υ της ΕπΠρ μείωση των τιμών των δεικτών του πλαισίου επίδοσης:
 - CO19 «Επεξεργασία λυμάτων: Πρόσθετος πληθυσμός που εξυπηρετείται από βελτιωμένη επεξεργασία λυμάτων». Μείωση κατά 12.000.000€/54.107.271€ (από τα 60.550.000€ της ΕπΠρ τα 54.107.271 αφορούν την Επεξεργασία υγρών λυμάτων) = 22,2% από 57.125 σε 44.443 άτομα.
 - CO09 «Αύξηση του αναμενόμενου αριθμού επισκέψεων σε ενισχυόμενες τοποθεσίες πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς και πόλους έλξης επισκεπτών». Μείωση κατά 2.500.000€/15.000.000€ = 16,7% από 10.000 σε 8.330 άτομα.
 - F100 «Ποσό πιστοποιημένων δαπανών». Μείωση κατά 27.000.000€ από 132.221.552€ σε 105.221.552€.

Άξονας 3 «Ενίσχυση υποδομών μεταφορών»

Επενδυτική Προτεραιότητα	Αρχικός Προϋπολογισμός	Τροποποίηση	Προτεινόμενος Προϋπολογισμός
7b	69.713.231	-14.571.519	55.141.712
Σύνολο	69.713.231	-14.571.519	55.141.712

- Μείωση του προϋπολογισμού της ΕπΠρ 7b σύμφωνα με τον ανωτέρω πίνακα και συνολικά του Άξονα κατά 14,57εκ€ (ποσά σε δημόσια δαπάνη). Η προτεινόμενη μείωση βασίζεται στην ωριμότητα των προτάσεων που υποβλήθηκαν.
- Αναλογική με την μείωση του π/υ της ΕπΠρ μείωση των τιμών των δεικτών εκροής:

- ΕπΠρ 7b: CO13 «Συνολικό μήκος νέων δρόμων». Μείωση κατά 14.571.519€/64.713.231€ (από τα 69.713.231€ της ΕπΠρ τα 64.713.231 αφορούν την Βελτίωση της προσβασιμότητας) = 22,5% από 11,6 σε 9 χλμ.
- ΕπΠρ 7b: CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων». Μείωση κατά 14.571.519€/64.713.231€ (από τα 69.713.231€ της ΕπΠρ τα 64.713.231 αφορούν την Βελτίωση της προσβασιμότητας) = 22,5% από 12,5 σε 9,7 χλμ.
- Αναλογική με την μείωση του π/υ της ΕπΠρ μείωση των τιμών των δεικτών του πλαισίου επίδοσης:
 - CO14 «Συνολικό μήκος ανακατασκευασμένων ή αναβαθμισμένων δρόμων». Μείωση κατά 14.571.519€/64.713.231€ (από τα 69.713.231€ της ΕπΠρ τα 64.713.231 αφορούν την Βελτίωση της προσβασιμότητας) = 22,5% από 12,5 σε 9,7 χλμ.
 - F100 «Ποσό πιστοποιημένων δαπανών». Μείωση κατά 14.571.519€ από 69.713.231€ σε 55.141.712€.